

ХААҮАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 151 (7792) ☆ 1994 сэл ахсынньы 20 күнэ. Олтуоруньук ☆ Сманата—146 солк. 15 хэрчэ

КРЕДИТИ УОННА ССУДАНЫ ТУҲАНЫЫ

ОФИЦИАЛЬНАЯ САЛАА

Бу ый санатыгар улуустаабы экономикаһа нуттал суох булуутун савэтин (председатель Н. С. Сивцев) уонна кредитный комиссия (председатель В. П. Чичигинаров) холбоһуктаах субэ муньахтара буолан ааста. Муньах түбөспүчү үлэлэбэтэ, ол курдук, эмиз биир хаһайыстыбаннай сыл түмүктөнөн эрэр. Бу көмгэ ссуданы, кредити ыабыт тэрилтэлэр ону туһаныылара уонна болдього төнөрүүлөрө хайлах-төөх түрүктээһинэ?

Көстөрүн курдук, сытыан, бүгүн уһугулаһан ту-
рар боппуруос. Муннаах да онук хабараннаах-
тык барда, быһа баттаабыт курдук олус официналь-
най. Манна сууда, кредит ылан баран болдьобор
төнүннэрэри уһаппыт тэрилтэлэр салайааччыларын
информациялара истиллэн, туһаннаах уураахтар
ылыһыннылар. Киннээммит кредити туһаныы уо-
на ону үдүтэри туһунан сүрүн боппуруостарга
дьымала тургутун комбанк председателэ
С. Д. Ноговицын уонна бу комбанк бырабыллан-
ныатын председателэ В. Н. Филиппов иһитиннэрдэ-
лэр.

Одор сүүнүлэриниз бастан илн энэр эконо-
мическая зона Чурапчы улууһугар бэрэстэбинтэ.
Н. М. Андросов информациялаата. Итиннэрин
«Чаймен» кыра предприятие туһунан. Предприятие
өссө 1993 сылга 20 бырыһыаннаах 19 мөл. солк.
кредити ылбыт. Бу илн энэр программа үбүлээ-
һиниз. Сыала: национальной стиллээх миньбали
огорууга дин анаан бэриллибит. Ол Иван Михай-
лович өтөрүнэн, сыалынан туһаныллыбыта билли-
бит. «Викити өртүбүтүттэн хонтуруол суох. Арай
«Сир баанга» ф-2-ин отчуоттуур» — динн илн,
Оттон «Чаймен» кыра предприятие салаллааччыта
Н. Н. Новгородов быһаарымытар илн кинини
сылга 5 мөл. солк., 20 бырыһыаннаах кредити ту-
һаммыт. Онно, сака тэриллэриниз, араас матыры-
йааллары ылбыт, гараж туттубут. Өссө үч-харчы
тинийбаккэ, 10 мөл. солк. кредити ылбытыттан 7
мөл. 800 тыһ. солк. дуоһабынан станок атыылдас-
пыт. Билигин кредити төһөрүүнү уһатым (про-
срочка илн аабыллар суумамы кытта бизнестээх
излэ барыта 19 мөл. солк. тинийбит. Онтун илн
станоктары атыылаан уопна огорбутуттан хаал-
быт сымааһас итиниз кухоннай миньбалларин бата-
нан төлөрүлүргэ эрэннэрдэ.

Мундах ити этини болдомтоо илла уонна кредити төлөөһүнү хантуруоллууругар Н. М. Андросовы соруудахтаата, ону таһынан калар өртүгэр «Илин эгэр» программанын үбүлэнэр тэрилтэлэр отчуоттарыгар кини илин баттааһына наадатын ий. да. Ол үбү-харчыны аныаһынан, нодьуустактык туһанылыга элбиктинэһи үрдэтэрс сарбахтамат.

Нуотара производственной участка ылыт кредити суумата 150 мол. солк., оны эбии кредити төмөрүүнү ухатыы ийин бирээрэ 100 мол. солк. Бу комбанк ийгүө түө сыаллах калбит кредити туһаныгыга куруубай кэһинлэр таһаарыллыбыттара бэлэттөннө. Ол курдук, күнүгө туттуулар ас-хөх табаардарын таһаныгыга бериллибит 150 мол. солкуобайтан 60 мол. солк. автомашиналар атыллыбыллыбыттар. Билигин расчётнай сөттөрүгүр харчылары суох. Ол туһунан управляющай э. т. С. Т. Ноговицын уонна бухгалтер Л. А. Синцев быһаарымыллара истилиннэ. Сирэй эппиэттэххэ управляющай суогунап, солбуйан олорор С. Т. Ноговицынна ийгүө оһоһулунаа, бухгалтер Л. А. Синцевна хамнас алын кэзмөйүнүн 5 төгүллээх ыстараратыыр санкцияны туттарга уураахтанныа. Кредити бу сыл ийинэн төлүүргө бөддөх ийиһынына уонна ол тутуһуллубат түбэлтэтигэр солуокка уурбут быайа дуола атымыттаныахтаах. Онуку түбэлтэтигэр бу участкан туох баар сүрүн техникатын, автопаркатын, биэр дьон олорор дьэтиин солуокка туран

бүгдэр дэмжлэлээр.

«Күнээй» кыра предприятие 110 бырыһыннаах 2 мөл. солк. кредити ылбыт. Онтун кэмгэр төлөөн испэнэ, 28 мөл. солк. нэһнэ киирбит. Бу кредитни предприятие директора Д. В. Гуляева гарант буолан атыгыта туттубутун отчуоттуур. Оттон хабаалаа ыларбыт бу нэһнэ-күүһүн хайдах да оһорунар сүбэтэ суох. Матырыяал суодунан, тэриэтэ нэһилизинньэттэн сакаас киирдэбинэ эрэ уонна оһу да сакаасчыт бэйэти матырыяалыттан эрэ тигэр кыахтаах. Ыйдаагы оһорор бороодуускуһата 16 мөл. солк. оро тахсыбат.

Муныхаа итгэлэри учуоттаан туран, предприятие предити ыларга солуюнна уурбут техникаларын атыыга таһаартаах уурда. Ону тэгэ финансовай өртүнэи ныхахтаах огороон таһаарар тэрилтэлэр бу предприятие иһилин-күүһүн оһорунарыгар күүс-нөмө буолалларыгар этини киллорда. Ол нэһилиэнньэ интэриһин көрөн. Тоҕо дигэтэххэ, бу предприятие сылта-соруга—нэһилиэнньэҕэ өгөнү оһоруу.

«Чороон» табаарыстыба. Бу Мындагавайга үл-
лннр. Табаарыстыба 20 мол. солк. кредитини ту-
хамыт. Эмиз изини кэмгиз төлөөбөккө, 28900
тың. солк. тийибт. Болдоо бу дыл алтынны
ый 20 нүзө өбт. Директор Н. Е. Попов этарын,
кредит аналдын туһаныллыбыт. Билгит аты-
лыыр табаардаах. Муһнаах Н. Е. Поповка эмиз
хамас алын изэмийнэй 5 төгүлүлөх ыстараа-
тыыр санкционны туттарга уурар.

Улсуустаагйааг потребсоог бйрабылманыаа бари-
ларьтан мөлтөх. Ону тэнэ комбани бйрабылманыааг
председателэ В. Н. Филиппов иитиннэрбин-
тинэн: «Кредит уосай ахсааныттан бу тэрилтэ тө-
лүүрө 1 млрд. солк. Бу комбани бйрабылманыааг
бйраарылаах оруолу ылар. Ол курдун, ком-
бани кредити бизнестин суумата барьта 1 млрд.
885 мөл. солк. Ол да ийни комбани лицензия
ылар ньалаа суох».

Василийн Николоевич онгон салгын бу төрлөтөдө бөрөбизрке ымыллыбытын ахтар. Онгооха инни куруубай кэһини баарын ыйар. Вастатан, төрөлтө материалнай эппиетинэстөөх үлэһиттэрэ улахан суумалаах подогчету ылан баран отчуоттаабаттар. Аһардас уу харчынан ымыылара 2999,4 тыһ. солк. буолбуг. Бу үп-харчы барыта табаары булунууга уонна үмүтүтэ атылалыһыга баарыт.

Мунных тэрилтэ нылгаарынай бухгалтерс Е. Д. Лазарева быһаарытын истэн баран, потребите-ство энтан хаалбыт кэмтэ күн ахсыл нылларынэр быруучагына тохору туттаран иһэригэр уолга кре-дит болдьовун бу ый 25 күнүгэр дээрн төлөһөргө үүрэр.

Көстөрүн курдук, кыналжалаах төгизгелер ил дигетэхке ымаах гынан баран, ажал дигетэхке аытах хайысныттарылар төгизгөх буолан тахсар. Сүбө муһуннах быһаарыыларып, матырьбаалларын уонна хаамытын туһунан улусу баһылыга экономинаага бастааы содуубааччыта С. Р. Баграфова коммента-рийын аадыахпыт.

— Иэс аята нэс, хашныгын да ийин, хаһан эмэ ирдэһнэхтэх, Онуоха олус эппинэтинэһэ суох сэлэһаннаһын кестөр уонна ол маассабай, Бэриллэ бүт үбү сэлэһанна, аналһанна туһамат эппинэтинэһэ өсөө улахан. Буолан баран, государство үбүһ-харчытын, Бу муһиных бестаны түтэһнэрэ дин эрэ сэрүтэр хабааннаахтын барда. Кэлэр өртүгэр ол-пукка суоттамматтар. Онуоха олус кытаанах со-куоннар, ирдэһиллэр бааллар. Холобур, тугу да вахсыбалла, туох баардарын содуонка тутан ылар миэрэлэр, Очотутар тарилта үлэтин тохототугар эрэ тийһэр, атыһыһак эттэххэ, банкроттаһын.

Миньных сэгхэмнээх тэрилтэлэр мань өйдүүхтэрин изада.

**И. С. СИВЦЕВКЭ «САХА РЕСПУБЛИКАТЫН
НОРУОТУН ХАҖААНЫСТЫВАТЫН УТУӨЛӨӨХ
ҮЛЭНИТЭ» ВОЧУОТТААХ ААТЫ ИНЭРЭР
ТУҢУАН САХА РЕСПУБЛИКАТЫН
ПРЕЗИДЕНИН БЫААБА**

Тыа сиритэр үтүс укулааттаах экономиканы сү-
һүөдэр туруорууга уонна сайыннарыыга тус байытын
кылдьатын уонна үтүс сымдаах үтүө түмүктээх үлэ-
тин иһин «Саха Республикатын норуотун хаһаа-
йыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ» бочуоттаах ааты
нигэрэргэ СИВЦЕВ Иван Степановичка — Саха Рес-
публикатын Чурапчы улуусун дьаһалтатын байылы-
таа.

Саха Республикатын Президентэ М. НИКОЛАЕВ.
1994 сыл ахсынныы 7 күнэ.
Дьоккуускай и. № 929.

ДЬОН СЫЛДЫБАТА СУРДЭЭХ...

Чурагчы сэлэнэниэтин дьайалтатын быйылгы сыллаабы үлэтин нэһилиэнэһэ иһинигэр отчуота дьон түмсөн охорор уокруктарынан иһинэнэн ытылдарын туһунан эрдэттэн кизгикки биллэриллэбитэ.

Муниципалтар интернат-окуула төмүрүттөн сагаланылар. Салттын дьаалтатын багылыга А. Р. Саргыдаев бейитин отчуотун хара бастакыттан ухарчы кырыымчыгар снгамминс, бары ытылылар үлөн, тэрээлини түгээ ностүбөт сыппара, харчы чүмплөтүгэр муннарбакка, чолчу быйылгы сылга олох бары тууланнаах зйгэтигэр олоххо киирбиттнн, илиннэ тушлутунан туох баарынан, ситэ-хото илиги да кылаадылаабакка, энкэ баарынан оңорбута ордук ылынарарылаах буолла. Сир реформатын ытыгы, коммунальай өнөлөрүгүн хааччылыы, үөрөх, оёо тэрлэтэлэрин, дьнэ-уот, приватизация, бонусовостара барылара таарыйдылынылар.

Ити хэлнийгтэн улус даяалтатын дэвсгэрт, даяхтар мексикэлитэр уонна демографическай политикада отделын сүрүнүүр специална Н. А. Оковешникова «Тизгэрт» тускул туһунан билиһиннэрэл, юни түһүмэхтэрин быһаарда.

Хомойуох нини, муһнааха кэлбит иһи ахсаан өртүрүн даппа аһыах. Онон бу китэп боппурус-тарга иһыты эмиэ оһуун, кэмчи буолла.

Көпестинин 6 киши кытына, Пенсионер С. Г. Старостин ууну тохтоотуга үлэни мытыныны өссө кытатынаахха, соторутаагыта «Сага олохко» ба чээтэимит ыстатыйатыгар П. Арижаков туруорсар ардактатыы ныматын биһиринрин, ону бэйэбит усулуобуйабытыгар сөн түбөһиннэрэн ойуохха, бо руобалаан көрүүххэ диин эттэ. Кочегар Н. Н. Павлов, хамнас кэмигэр кэлбүтүнээн, сыана ыарыы ту- рарынан, хамнас онугар арыыны, саахары, бурду- гу биэрэллэрэ абыраллаах буолуовун бэлиээ ытар- га көрдөстө. Пенсионердар А. М. Кривошапкина, М. Е. Карсанаева итиннэн хааччыллым, уу, ыраа- ыырдыы үлэлэрин тула санааларын үлэһиннэлэр. А. З. Прибылых, К. С. Постников үөрэххэ-итти- гэ, мичанка сыһыаннаах боппуруостарга тохтооту- лар.

Бу тоомторго пенсионердары, үлэ, сарни ветеранарым уонна көчөгөрдөрү сэтгэ республиканский орто спортивной интернат-осиуола, быйыл сана аһыллыбыт училище филиалын, дьааһыла-сад итэзэччилэрэ, улуус тарылталарын үлэһиттэрэ эмиз омороллор. Ханна бардылар минилэр? Сылга биридэ ыһтыллар сэлээннэ баһылыгын отчуотун сөһөрбөт да буоллахха, саатар, «Тиэргэн» тускул туһунан чугастык ыһынан итэр-үөрөтөр үлэ үөһүгэр сылдьар дьон — учууталлар «дьыак» курдук муштуохтара дии санаабытым баара муһунах миннэ.

Ити кнэһэ орто оскуола дыһэттэр болдьоммут 7 чааска эмиз бэрт арыях кнһи, үхсүлэрэ ветераннар, пенсионердар кэлбиттэрэ. Чаас анарыттан ордун кэтэһингэ да эбиллин суоҕа. Хата, ыһыттыларга эппиэттиригэ, быһаарыы биэрэргэ бэлэмнэни бөдөгүн бэлэмизминит дуоһунастаах дьон нннрэн олорон, 35 кнһи буоланнар мунньах ыһыттылар тыһана үхсүлэбитэ.

Түмүкчүр, бабар, улуус нинини олохтоохторун табыла суохтук хабардаларыгар тийбэ илһалтада олорор бааһынайдары кытта тэҥизин холобурдаа тыг данилһа да буоллар, айымах хонуктаабыта Хатылыга эмгэ маннын нэһилиэтинэ муһунабар сылдыбыппын ахтадахпын бабарабын. Дьэ, итиннэ бааһынсийдар, ылаахтарын, сылгыларын өрө өрө туппанна, ыччаты сэлтэни хайдах итэбэит, түмэбэит, оскуола, дөтсэд тутууларын ылытыны хайдах түртөтэбэит диэн элбэх юһи көҥөтүннэ кыттыбыта, «Түөргэн» тускулу да таһы түмүкүбэлэттара, Муһунаахха да килин кутааһаа суоҕа—80-ча киһи ааһуу баара. Манан мин интернат-оскуола төмтөрүн олохтоохторо муһунаахха сылдыһылар мөлтөбүн бөдүөтүһүмүн бабарабын. Эбэтэр алдаһыыр буоллахпына, ол бэрт өтө...

П. СЫРОВАТСКАЯ.

С. СМЕРНИКОВА.

ДЭЛЭБЭ
„ЫКСАЛЛАХ“ ДЭММЭТ

Улсуус даяалтатыгар сыстыганнаах ыарыһалары утары ыксаллаах сэрэтэр-тарыйар даяаллары ылан комиссийтын мунуһа буолда. Онно доруоһуна харыстабылын, үөрөх управлениеларын, ветеринарий сулуусна үлэһиттэрэ, сорох нэһилтэтэр даяалаларын-специалистара ыгырыллан кытыннылар.

Кылаабийн государственной санитарный врач В. И. Грачев посетил (кымыллаах замынаах) уонна ту-
рин сыстыспинаах барыылара тардачыларыын, на-
һилиэктергэ уонна Чураачы сэлээннэлэтир баа-
ныыктар үлэлэри туруктары, нэһилииниэвэ дэфте-
рийны утары бытыллар медицинскэй дьаһаллар ха-
мыыларын тустарынан иитиниэринин оҥордо.

Онтон нэстөрүнэн, билинхэ чesотикa тарданынa дьиксинини үөскэтэр. Быйылгы сыл 11 мый түмүгүнэн улаус үрдүнэн чesотикaн малдымы 73, маны саргэ трихофитиян малдымы 14 түбэлтэлэрэ бэлиэтэммит, бу республикатаагы орто көрдөрүүхэртэн үрдүк. Чесотикaн ордук осуола үөрөнөөччилэрэ хантарбыттар: холобур, Хатыынага 17 киһи малдыбытыттан 13-тэрэ, Чурапчыга 34 тэн 14-тэрэ үөрөнөөччилэр, Уөлсайынан, чesотикaн малдымы 9 нэбилэнкэ баара биллэнэ.

Комиссия В. И. Грачев и Института интеллигентия хөнийтэн бу сымтатангаах нарыннары эмтээхтэ туһаанаах быһаарымылары млынны уонна сүу маадын кытаанах контуруолга туталларыгар тустаах тэрилтэлэри, салайааччылары эбэхһинизгээтэ.

Баанньыктар хас нэһилиэк ахсын эриэ-дахсы ула-
ллар буолбатахтар. Бу маарымаларга сайыаһынан
этэр буоллахха, холобур, эмиэ Хатылыга кун бүгүн
баанньыктара суох. Манчык хартыына Малдьахсига,
Уордаба, Халыйахха, Урэх Күөрүбэ, Кыстык Нугда-
на көстөр.

Дифтерийаны утары вакцинациялары ыңтыгы өссө да сизгә-хотә бара илигә комиссия мунһаңар бәләтәинә. Дынһар, бу үһнә ахтыллыбыт ырыһлар тустарыһан һәһидиһәннә һуһатыһ бәлбәт, һәһидәт дияһи

ОСКУОЛАЛАРТАН СУРУКТАР

БИҢИГИ УЧУУТАЛБЫТ

Саамай сөбүлүүр предметин—ахсаан урууга. Учууталбыт М. Н. Петрова наһаа интервьянайдия, киһи эрэ өйдүүн курдук быһаарар. Элбэи толкуйда-тар, өйбүтүн үлөлэтэр соруудахтары биэртэллэр. Оч-чубо бичиги өйбүт-самаабыт ол тула эрэ буолар. Ма-рия Николаевна олус холку, сымнабас киһи. Ол

Бийнхэ Байанай бйнгэр амаллах дьоро нэлэ буолла. Бу дыһады библиотекарь Р. Ф. Колодезникова, төрүт культураны уонна «Урун Уолан» предметтэ үөрэтэр учууталлар М. П. Дорофеева, А. А. Евграфов тэрийэн ыттылар. Байанай туһунан элбэди биллибит көрдүбүт. Нэлэллээк кырдьаҕас булчута Н. П. Кайекин булт кистэлэнтирин, сиэрин-туомун туһунан кэпсэтэ. Маны таһынан VHI—XI кылаас-тар уолаттара күрэхтэстэллэр. Хас да түһүмэх кэл-

● РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТЫТТАН

ДОЙДУМ ДЬОНУГАР МАХТАЛ

Сааһырдабыт ахсын дойдун дьомо-сэргэтэ күндү-түйкэлэр эбит. Ого-смадыагытын сун-нураан, сэриг, хоту көһөрүлүү сылларын, ону тэпэ ас-танас кы-рымчытын охсууларыттан, тулайдах хаалбыт аба-тыттан ытымытан соло булбат курдугун. Ол кыһал-дыбытын сыанадаан, улуус дыһалтата мөлтөөбүт ахсаабыт нэммитигэр номо оһороруттан астынабын. Вейиэ үлэм мөстөөһүн 56 сылыннан аагарым. Урут үлэ киниксэтэ дьон суоҕа. Ол иһин үлэлээбэт кол-хозпуттан, совхозпуттан ысыраанка хомуйбарым, ол иһигэр колхозка үлэлээбэт сылларым үлэ мөстө-бө ар ниирбэт этилэр.

Олус экирмачтердин, айылдардын нере, уулу-кута социальный халкынын иштерин сабырдуу менен Танып Георгийна Свищева оройуоннаады архыыптан көрдөтөрбөр субалзобита. Бастаан кыйлап бул бетахтара. Сайабыланын бифыныткан 1943 — 1947 сс. үлзэлзобитин көстөн олус үрөбүтүм, кы-биннззэх үлзө ийин кабаргадаламмат медалын до-нумуона эмне баар эте. Ол ийин архыып сабырдуу-сыйгөр Мария Пиллова Свищевага махтаным ту-гура суох. Ити кэнниттан, үлзө бастаан кытарар ишадаттан, дьлз-уот уонна коммуналный хаһаайсы-тыба холбоһугар үлзэлзобитим. Оччолорго төртүлзө-оттук маспар, аһаар мууспар мадды көмөлөһөрө. Ол ийин начальник Иннокентий Семенович Арте-мьевна, кылаабынай инженер Михаил Афанасьевич Пинисгинтэ, профком председателигөр Дмитрий Дмитриевич Яковлевка, оччолорго хаһаайсытыбаштай

сэрэгэй. Того дэвтэртэй, орхгоох хайматтан, теле-
студийтан биллэринээр, ыстатыналар тахсаалар,
бизрийлэр тэрилдэллэр. Ол тыхан-баран итгэнэ
этиллэр, байгаариллар көрдөбуллэр өрүү тутуулу-
лар буолбатахтарын муньах бигэртэттэ. Сьыстага-
наах ыарылар тарбаныларыгар эрдэттэн сэрэтэр
үлээн күүбүрдүүтэ, игардаа доруобуяа харьматабы-
лын үлэһиттэрэ эрэ буолбакка, тустоох тэрилтэлэр
салаааччыллара, оёо, үөрөх тэрилтэлэрин үлэһиттэрэ
буна бары күүбү түмэн идгасаллара эрэйиһинэ. Ман-
на дабатан эттэххэ, улууска часотоканан бастаан би-
һыл саас мээс устарга интернат-оскуола 2 үөр-
нээччигэ ылдыбыбат. Тута биллэн эмтэммэтэхтэриг-
тэн түүрт оёо эбии хантарбыт. Бу оскуолаба душ,
баанньык, наахызация үлэһиттэр. Манна спорду-
нан күннэтэ дьарыктанар, колөһүн тахсар оёолор
сууналлара хайаан да наада буолбатах дуо? Маньа-
ха кэжэтин эмнэ сыгыттын турда. Билигин нэһи-
ликтэргэ сорох маллар уһаайбалларыгар баанньын-
таахтар эрээри, нэһилиһиннэ үгүс арантата сив-биир
общественнай баанньык өсөтүһүн туһанар. Бу боп-
пурускаа олохтоох дьаһалталар ылсыахтаахтар, бү-
түрү наһаа кэжэ биһи баанньык турунтаахтык үлэ-
лирин хааччыйбат, сүүрүһүбэт буоллахха, атын
туту эрөннэриэххэ, туһалыахха сөбүө?

Улугу урдуңан көрүүлөх-харыймылаах, хаһаз-йыһнаах дигэн өсөс сүд савданымытыгар 1177 ит регистрцилламмыт. Маны таһынан өбнө бэйдиз сүлдээр ит баарын учуонка ылар уустук. Маны бөрөдүстүнири комиссия инжестэлэрдээдн дьаһалталарга аадырыстаа.

Совхозтар үрэлдэннэр, улуска 300-төн тахса тустуулан бааһынай хайаһыстыбалара төрүлүн үлдиниллэр. Кинилэртөн тарбахха бытаналлара сүөһүлэрин эмтэтингэ, хотоннорун дезинфекциялатын баһыналлар эбит. Ити да түмүрт буолуо, алгарда баһылыгы сылга 14 күнн трихофитиннаа ыалдыбыт.

Тууруулдубут сөрүктэри алохто кылларыны хон-
туруоллааһын комиссия председателигар Т. Д. Та-
расовка сүктүрүлүннэ.

пһи бийиги кыяни таптылыыт. Өсө кһи быды-
рыни «Өбөлөр үтүө дордордору» диван улууска ыы-
тыллыыт нылэс сзлайаччыларыни күрөхтәинилэ-
ригар кыайан, улаханнык үөрдән турар. Күндү учуу-
талбытыгар үтүө форуобуйаны, айымныылаат үлэни
багарыыт.

Нюрбинд НАЗАРОВА,
Хайахсыт орто оскулатын VI сылааһын
үөрэнээччигэ.

Байанай дьоро кизэһэтэ

нитэн, биллэтинэн көрүүтүнэн, күүбүнэн-уосунан байһыан, онус мылгаас үөрэнзоччигэ-Пана Оленов Уруг Уолан яатын ылла уелла плееринэн наһарса-даланна.

Аня КУЗЬМИНА,
Хайлахын орто оскулатын IX кылааһын
үөрэмзэччигэ.

чааска үдэлзэбт Прокотий Кузьмич Дорофеевца
истингик махтанабын. Быйыл онгоор Мындага-
йтан муусуи тийн бээрлэлэр. Кинилэр үүн
илэр Сага дымлын ээрдэлзэн туран, бары үгс
базарымларбын тээрэлэбн.

Барвара КЛИМОВА,
үдэ нэгжис гурвиналаах нибэлланта, хоту көһөрүлүү
кыттылыаба.

КИМ БАЛЫГА УЛАХАНЫ?

Камчаткатаары - Петропавловский Куорат таһынаады Улахан оруска Камчаткага олус кээлини тэнийбит бөлөсүнэн багыры туттарыкта олус күрөхтөн буолта. Учаскы устатын тухары дидениин-дөөх балыксыттар тумуларыны бары сирдэригиттин хэрэгтэ муһуннулар. Валентина таригези-хадууга, саанай бодот чапычаны Георгий Хафизов хаптада. Булан убуна 195 сантиметр, миэдэтиэ 17 килю.

СНИМОК: күрэхтәһини
кыйыналар Г. Хәфизов
булдуи сүтәи көздөрө.
(РИТА—ССТА).

Ээл-дээл сыһыаннаһы көстөр

Бу күнүн баладан ийийттен саадлан улуус-
путугор, Дьокуусай куоракка араас тайм-
наах күрэхтэһиннэр ытылтыннылар. Олор
түмүктэрийин туох ситгинилэрдээхпитин, хай-
дах тэриллэн ытыллымбыттарын туһунан
спорду сэгээрээччилэри кытта санаабын үл-
лэстэхпин багарарым.

Малгай-балаган ыйгар республикада бирдин-лэн бастыыр нини уһун дистанцияларга сүүрүүгө күрэхтэни кыттылыбыта. Төрөһиниңгэр нини оһинулуурга суох. Ити эрэри улууспут спортсменнарын кыттыларыттан ыалдьааччылар астырма-тахыт. Ол курдук, кыра саастаах уолаттарга да, кыргыттарга да дистанция малгайты аларыгар дэри бастаталаан иһоннөр, бизтөнкө малоннөр ныйытартаан нбистилэр. Син дистанция ахсын 4-түү-5-тии ыптааччы сүүрбүтүн үрдүнөн.

Отгон дистанция тохион унуур даганы, кытааччыбыт ахсаана арыяан испитэ. Уолаттарга 5 км соботох Антон Ивановичут сүүрэн 4 нийтэн нэһинилэ маннайгынан түмүктээбитэ. Улахан кыр-паттарга ким да эирисибэтэ. Хата, ветеран дах-талдарга кыайааныт уонна ветеран эр дьонго би-ригистэх мээстэлэргэ тиксэммит, арыый да харах-ныт сырдаабыта. Отгон улуу 21 км дистанцияга Чурааччытан биэр да сүүрүк кытааччытаан спорду талтааччылар сүөм түһөн стадионтан төр-дэсһиниит.

Манай тууу эгнээхэ сөөүй? Сүүрүктэрбит бари зэртэтэ сааһырдылар. Кинилэри сөлбүхуохха айылаах ааттар тодо тахсыбаттарый? Оскүолажа үлүлүнэр физикүтар, тренердөр маныха туох дииллэрэ буолла?

Сэтгэлийн сэлэгтэйгэр Дюкуускайга нууцна дуоб-
тыг уонна сүүс харахтайа дуобанна 5-тн киш-
лээх республикада хамаанданан бастаар ийнэ кү-
рахтайн дуобута. Сөхүйүөх ийнэ, улууслут кы-
бар түмүк олус мөлтөх этэ. В хамаандаттан бөһө
мөстөдө тэбэллбириит. Ааспыт сэлдээхха репуб-
лика чемпионун аатын ылан туурдаахпыт дини
Кыайтарыыбыт биричиннэтн ним-туох дини быһаа-
рар? Спорду сатааааччылар дуу, тренердэр дуу?

Отгон салгмы улуусуут иһигэр ыстыллыбыт күрэхтэһингэ II-с лигада 6 эрэ иһин кыттыбыт спорт тарзэһинигэр туох эрэ итэвэс баарын туобулуур. Отгон III-с лигада 20-ча эрэ сонньоочу, ол иһинтан улахан кыһа 4-5, кыттыбыта. Кэлиа үрдүкү лигада улуус бары күүстэх маастардара, кандидаттара түмсэниэр сонньообуттарыттан нөрөөччүлөр да дуобуйдулар. Тоһо даҕаны үс бастаһы миһэгэни маастардар үлэстибиттэрин иһин, кэлиа миһэгэһэргэ кандидаттар тахсыбыттара күрэхтэһин тыһаһыһнаахтык барбытын туобулуур.

Аны арылах хонгуулан Чурагчыга дуубаха республиканын бичаарлыгыг маастар нурмалаах курагхэйн буолуохтаарын спорду тэрийээччилэргэ нэруулуурларын онугар «ынтагыт дуу суох дуу» дээн харгытаһа сатылалара ойдоомт.

Соторутаагын буолбут Таатта—Чурапчы 46-с матчынай көрсүүһүллэриттэн туох түмүгү оҥостуох ха сөбүр? Удусхут мичатын, спордуу салайааччылара Ю. Дмитриев, В. Винокуров күрэхтэһии балаһыанньатын таатталар туту эппистэригэр уларытан-тэлэритэн кэбишпиттэриттэн одоохтоохтор астымматылар. Күрэхтэһиин буюу бикр нэдиэмэ эрэ хаалбытын кэпэс көмүл туустуулу бырадан хапсарыы интеллекттэрин, саахымаска, тениска хамаандалар састааптарын үс тыммыттан биридирити соһуттарыа, ама, сөһөөдүгүн аарыам сөл дуо?

Мас тардыһыытыгар билин спортсменнарбыт саҕалааччыларынан, тарҕатааччыларынан буоланнар республика маҕнаһы күрэхтэһиитин үрдүк таһымнаахтык тэрийбиттэрэ. Хас даҕаны чемпионнаанамыт республикага аатыра-сураҕыра сылдыһыныыт. Ол эрээри онтубут уһаабата: күүтэв курдуу үлэллэһэн барап уостан хаалдыбыт, республикага аапныт да иннилэбит буолла. Тэҥаталар билииттэн үөрөнө, кэпсэки үс сыл субурууччу илиилээх атахтаах онорботулар, Апы кинилэр республикага 3-кэ 4-кэ тийиэ чемпионнааллар. Ама билиһэ, чурапчыларга, мас тардыһытынан дьарыктаныахха оһулаах ыччаппыт суох буолбута буолуо дуо?

Халсаадайга эмнэ биймэ Тгаатга бөгдсөдөрө кэлэ-
нэр сирн буору уонтаран бардылар. Күрэхтэйни
тэмгэр саата илгэр баппат нийн этэ, сии иччэт-
тар нитэрнэйиүргээн кэлэн көрөддөр абит. Онон нэ-
рэхенир иччаты кодуулэччи, тэрийэччи эрэ нээдэ

(Бүтүүтүн 4-с стр. көр).

Ээл-дээл сыһыаннаһы кестөр

(Бүтүүтэ. Инни 3 стр. көр).

дизин бабарылар. Ол билиэхэ баччаанга дизин кыалла илик.

Саахыманна таатталарга 24 сүл устата субуруччу кыайтардыбыт, буолан баран олус улахан ахсаанынан, Мин билэрбинэн, бу нэм устатыгар кыалларбытын утары биир да ого оонньообута суох. Нэһиликтэргэ да, улуус киинигэр да орто баабыллаах саахыматчытар бааллар ээ. Олор бэйэлэригэр солбудаһыгы таһаарбаттара сүрдээх.

Остуол тенниһигэр малларбыт урут лаппа сабырыттарар эбит буоллахтарына, билигин бөрт кыраһан байыттарар буолан иһэллэр. Сүүрүн оонньооччуларбыт эмнэ сааһырдылар. А. Догордуров, Н. Попов, Е. Никитин, С. Башарина уо. д. а. билингэ дизин улууспут чизини көмүскүүэлэрэ хайдаллаах суол эрэри, инникитин солбудаһыгы үүннэрэһтэрэ дин эрэнэбин.

Улуус киинигэр да, нэһиликтэргэ да спордунан дьарыктанан бадалаах ыччат сүөх буолбатах. Спорт саадалара да бааллар. Арай ыччаттары түмүөххэ, эрчийнэххэ айылаах салайааччылар өртүлөрттөн ээл-дээл сыһыаннаһы кестөр дуу диэхпин баарабын. Киинлэр тренерадери, спорт энтузиастарын ыччаты кытары көпсөтөн-иһсөтөн булуоктаахтар, тарыйыһаһахтар. Улуус киининээди спорт саадалыгар дымл баччатыгар дизин ыччакка амаллаах биир даһаны секция, үлэтин илигин, күүһу-уоһу хачайдыр бөртөөххө тренажердар хатанан тураллары ыччат, спорт үлэһиттэрэ Ю. Дмитриев, В. Винокуров туох дин быһараллара буолла?

Спорт сорох көрүннэрэ билигин улууспутугар хайдах-туох туруктааһар спорка эгээринэн-хааннарын кыалдааччылар бэйэлэрин санааларын үлэһиттэргэ дин эрэнэн суруйдум.

Поликарп БАРАХСАНОВ,

Саха Республикатын үтүөлээх учуутала,
физическэй культура туйгуна.

САҢА БААН ӨНӨТҮНЭН ТУҢАНЫН!

1994 сүл ахсынны 15 күнүттэн Чурапчы улуусун бары нэһилииниһэлээх пууннарыгар Дьоксуускай даһы «СИБЭЭСБААН» ФИЛИАЛА аһыллан, нэһилииниһэ уурдарар харчытын маннык көрүннэргэ ылар:

— «До востребования» уурдарыгы — сыллааһыта 50 бырыһыан;

— 3 ыйга депозитнай уурдарыгы — сыллааһыта 120 бырыһыан;

— 12 ыйга депозитнай уурдарыгы а — сыллааһыта 130 бырыһыан.

Сибээс бары отделеннеларыгар кэлэн, эһиги бу билигин кэмгэ барыгыгыгар БАРЫСТААХ уонна СУДУРГУ өгөнөн туһанаргыгыгар ытырабыт.

Муһаарар боннуруостаргытын миһэтэтигэр билсэргитигэр.

Чурапчытааһы почтовой сибээс уула.

УЛУУС ИНВЭЛИТИТЭРИН, ИНВЭЛИТ ОБОЛОХ ТӨРӨПҮТТЭР ИСТИЛЭРИГЭР

Илин-атах протейын огторотууга наадыһааччылар ахсынны 29 күнүгэр дизин улуус дьаһалтатын социальнай көмүскэлтэ управлениетыгар ветераннар специалистарын кабинетыгар кэлэн билсэргитигэр. Тел. 21-453.

АТЫҢЫЛЫБЫТ

«Ремтех» ХЭТ атылыгы:

— Т-16 (шасси) трактордары,

— Т-25 уонна Т-16 (шасси) трактордар саппаас чаастарын адалан биэрэргэ сыйаалла хомуйар;

— Т-150 В6 (погрузчик) транторы адалан биэрэргэ сыйаалла хомуйар. Эрдэттэн төлөөһүнэ — 55 мал, солк.

Сыана ыарыы турарынан, бу техникалары ыларга тнэтигин!

х х х

«Чайка» 280-Ц телевизоры. Тел. 21-970 (5 чаастан кнэлэ).

«Чурапчы» литературнай түмсүү ахсынны 22 күнүгэр, чэппиэргэ, кнэлэ 5 чаастан редакция дьэтигэр буолар уочараттаах занятиетыгар ытырабыт. Түмсүү сөбүтэ.

Редактор М. И. СИДОРОВА.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-332, отделы — 21-265, общий — 21-505.

Эбэрдэлиибит!

Убаастыыр ветеранмытын ДОРОФЕЕВ Прокопий Кузьмичи П. М. Решетников аатынан народнай театрга өр сыллаах үлэһи үрдүктүк сыаналанан, «Саха Республикатын культураны туйгуна» аат иһэриллибитин истинник эбэрдэлиибит. Баарабыт кытаанах доруобуйаны, дьоллоох-сортулаах үһүн олоһу,

Дьэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба холбоһугун коллектиһа.

х х х

Күн-күбэй иһэбитин, эбэбитин ЛАЗАРЕВА Пелагея Тарасовна 75 саасын туолбукунан истинник, истинник эбэрдэлиибит. Баарабыт айлаха, күндү иннибитигэр, үтүө доруобуйаны, дьолу-сортуу. Дууһа сылааһа, өйү-санааһы билиэхэ биэрэр эрээһинтэ умуллубаһа-уостубаһа өөр-өр, сирээһинтэ турдун.

Одолоорун, күтүөттэриг, снэһинэриг.

х х х

Күн сирин көрдөрбүт иһэбитин, эбэбитин, Килэҕи бөһүөлэһи олохтооһун КОРКИНА Анна Семеновна 70 саасын туолбут көрө-балык күнүнүн истинник эбэрдэһэн туран, билигин кыта үөрө-көтө, сүбэ-ама, үтүө сүбэһит буолан үһүн сылларга дьоллоохтук-сортулаахтук олорорго баарабыт.

Кыһыһыт, күтүөтүг, уолаттарыг, кийинтэриг, снэһинэриг.

МАХТАНАБЫТ

Күндү кийинтэһи, көргөһүн, аһабытын МАКСИМОВ Иннокентий Семеновичи күн сириттэн сүтэрбит ыарахан күммүтүгэр күүс-көмө, сүбэ-ама буолбут, өйөөбүт истинник саныыр, убаастыыр таһаарыстарыгыгар, чугас дьоммутугар Егоров С. С., Платонов К. Е., Аманатов П. Е., Оконешников С. П., Шеломова М. И., Старостина М. П., Р. Е. уонна Х. Х. Турнишарга, Е. Г. уонна В. С. Максимовтарга, Е. Я. уонна Е. К. Федосеевтарга, С. Ф. уонна П. И. Периконьтарга, Вера уонна Михаил Спенцовтарга, Попов К. К., Степа Платоновка, Егор Макаровка, Александр Воякиновка тус ааттаан туран махтабытын тнэрдэбит. Эһиэхэ үтүө доруобуйаны, дьоллоох олоһу баарабыт.

Көргөһө, одолоро.

х х х

Иһэм, баатым, эдэһийбит, Одьулуун олохтооһо КИРИЛЛИНА Марфа Николаевна ыһах суолугар атаарар ыарахан күммүтүгэр күүс-көмө, сүбэ-ама буолбут нэһилик дьаһалтатыгар, чуолаан, Н. Н. Шестаковна, Е. Е. Окорковага, сельпо бырабылыһыһытын председателэ П. Т. Сабирьяковка, малларбыгыгар, үлэһиттэрибитигэр Э. В. Дьячковскайга, М. М. Куличкинага, Иван Абрамовка, Николай Ефимовка, Дмитрий Никифоровка, шофер Алексей Яковлевка истинник махтанабыт.

Уола, эдэһийэ Маайа Собакина, Мария уонна Дмитрий Эверстовтар.

х х х

Оскуолаҕа быйыл саһа үөрнө киирбит уолбут Юра мунурдааһынан күүскэ ыалдьан операцияланар буолбута. Ого даһаны, төрөппүттэр даһаны дьулаһарбыт сүрдээх этэ. Ону баара көмүс илинлээх хирург Попов Семен Дмитриевич олус чөлчөһүтүн өгөрөн хэбистэ. Идэтин байылаабыт эмчиккэ иһэ, аһа аатыттан барба махтаа буоллун, бэйэтигэр саһа үүнэр 1995 сүл дьолу-сортуу тосхойдун.

Иһа Семеновна, Прокопий Прокопьевич ПЕТРОВТАР.

Ула, сөһүн ветерана, Чурапчы салиһыһытын олохтооһо

БРЫЗГАЕВ Петр Степанович

үһүн ыарахан ыарыһтан өлбүтүн, дириһник курутуһан туран, бары аймахтарыгар, таһаарыстарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Көргөһө, одолоро, кийинтэһэ, күтүөтэ, снэһинэриг.

БРЫЗГАЕВ Петр Степанович өлбүтүнэн дириһ куруһуһанын тнэрдэһэр.

— Көргөһүгэр, одолоругар өт-үүт иһиһиһанын администрацията, профкома.

Таһыыр көргөһүн, иһэбит, дetsad үлэһитэ, Хатылы нэһилиһыт олохтооһо

ЯКОВЛЕВА Анастасия Петровна

эдэр сааһыгар ыарахан ыарыһтан өлбүтүн, дириһник курутуһан туран, бары аймахтарыгар, таһаарыстарыгар иһитиннэрэбит.

Көргөһө, одолоро.

ЯКОВЛЕВА Анастасия Петровна өлбүтүнэн дириһ куруһуһанын тнэрдэһэр.

— Көргөһүгэр, одолоругар, аймахтарыгар иһэтэ, убайдара, эдэһийэ, баатылара, бырааттара, кийинтэһэ, күтүөттэһэ.

— Бары аймахтарыгар хотуна Т. В. Илларионова, киһи одолоро, күтүөттэһэ Яковлевтар, Николаевтар, Захаровтар, Дьяковтар.

— Көргөһүгэр Яковлев Семен Семеновичка, иһэтигэр, одолоругар, билэр төрөбүттэригэр, аймахтарыгар Хатылы нэһилиһыт дьаһалтата, нэһилиһыт дьахтар комитетта, дьаһыла-ска орто оскуола коллективтара.

— Эдэһийдэригэр Мария Михайловнага, күтүөттэригэр Семен Семеновичка, киһилэр одолоругар аймахтара Макаровтар, Старостиннар, Поскачиннар, Винокуров, Софроньевтар.

— Көргөһүгэр, одолоругар, аймахтарыгар Чурапчыттан Старостиннар, Максимовтар, Смирновтар.

— Быраатыгар Михайлов Михаил Петровичка Чурапчыттан Е. Н. Ноева дьэ көргөһө.

— Көргөһүгэр Семен Семеновичка, одолоругар Алешага, Саһага Хатылы орто оскуола-тын коллектиһа.

— Одолоругар Саһа, Алеша Яковлевтарга Хатылы орто оскуолатын IX уонна X кылаастарын үөрэнээччилэрэ, бу кылаастар салайааччылар төрөппүттэһэ.

— Көргөһүгэр Семен Семеновичка, одолоругар Алешага, Саһага, Семушкага таһаарыстарга Айта, Федор Батариһнар уонна киһилэр одолоро.

— Көргөһүгэр, одолоругар, билэр төрөбүттэригэр, чугас дьонугар, аймахтарыгар 1975 с. интернат-оскуолаһы билэр үөрэнэн бүтэрбит таһаарыстар.

Ула ветерана, хоту көһөрүллүү кыттылааһа, Чурапчы салиһыһытын олохтооһо

АРТЕМЬЕВ Павел Семенович

ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн дириһ куруһуһанын тнэрдэһэр.

— Уолугар Артемьев Владимир Павловичка дьэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба холбоһугун администрацията, профкома.

Колхознай түтүү ветерана, хоту көһөрүллүү кыттылааһа, инбэлиһиттэр обществоларын члэһнэ, Чурапчы салиһыһытын олохтооһо

ГОВОРОВА Мария Петровна

үһүн ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн дириһ куруһуһанын тнэрдэһэр.

— Балтыгар Александра Ивановна, быраатыгар Захар Иванович Федоровтарга Соловьев орто оскуолатын коллектиһа.

Күндү эбэбит, саһасыт, Алдан куоратыгар олорбут

ПОПОВА Наталья Федоровна

үһүн ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн одолорогэр, чугас дьонугар дириһ куруһуһанын тнэрдэһэр.

Дириһтэн Камаловтар, Пестеревтар, Андросовтар, Карповтар, Тоскиннар, Чурапчыттан Местинковтар, Снэцевтар.

БЫСЫН Константин Дмитриевич

өлбүтүнэн дириһ куруһуһанын тнэрдэһэр.

— Бырааттарыгар Макарова Дарин Дмитриевнага уонна Бысын Роман Дмитриевичка Г. П. Башарин аатынан Сылан орто оскуола-тын коллектиһа.

Зарегистрирована Саха (Якутской) региональной инспекцией по защите свободы печати и массовой информации.